

Dosarul nr.2rc-104/22
2-20144256-01-2rc-12082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Sandu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

DECIZIE

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Firma de Construcție a Drumurilor „Edilitate” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Fasart Stil” cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru, cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru,

c o n s t a t ă:

La 16 noiembrie 2020, Firma de Construcție a Drumurilor „Edilitate” Societate pe Acțiuni, (în continuare SA „Edilitate”), a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Fasart Stil”, (în continuare SRL „Fasart Stil”), solicitând încasarea datoriei în mărime de 69111 lei, a penalității în mărime de 6358,21 de lei și a taxei de stat în sumă de 2264,08 lei.

Prin hotărârea din 28 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a perceput de la SRL „Fasart Stil” în beneficiul SA „Edilitate” datoria rezultată din neexecutarea obligației conform contractului de locațiune, inclusiv din 01 ianuarie 2020, în mărime de 69111 lei, penalitatea de 6258,21 de lei și cheltuielile de judecată privind plata taxei de stat de 2264,08 lei, în total suma de 77633,29 de lei.

La data de 31 mai 2022, SRL „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru, a înregistrat apelul nemotivat împotriva hotărârii din 28 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii, trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de SRL „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru, cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul declarat de SRL

„Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru, împotriva hotărârii din 28 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 26 iulie 2022, SRL „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că, la materialele cauzei nu există nicio dovadă de recepționare cu aviz sau confirmare, prin răspuns la email, a citațiilor semnate nemijlocit de către SRL „Fasart Stil” și astfel, a fost în imposibilitate de a se adresa în termen instanței de judecată.

Recurentul a pretins că, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6§ 1 CEDO. Legislația în vigoare nu stabilește un termen expres pentru înlăturarea neajunsurilor, dar se presupune a fi un termen rezonabil și suficient pentru a efectua anumite acțiuni procesuale prealabil desfășurării ședinței de examinare a cererii de apel. Curtea de Apel Chișinău a indicat că, nu au fost administrate probe care confirmă faptul că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost recepționat, prin intermediul executorului judecătoresc, fără a avea o confirmare de recepționare a hotărârii contestate. Astfel, la materialele cauzei au fost anexate actele executorului judecătoresc. Chiar și în cazul admiterii trimiterii unei astfel de citații, cât și informării apelantului, prin intermediul executorului judecătoresc, despre existența unei hotărâri judecătorești, la materialele cauzei nu există dovezi, inclusiv citații care atestă informarea legală și în termen. Drept urmare a constatat lipsa unui termen rezonabil de depunere și pregătire a apelului motivat.

Recurentul a opinat că, soluția instanței de apel nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO. În speță, a indicat că, dreptul la o cale de atac este consfințit și în CEDO. Astfel, în jurisprudența sa constantă, înalta Curte a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție. Astfel dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CtEDO, hotărârea Campbell și Fell vs. Marea Britanie, din 25 februarie 1982), or, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă, reală și nu iluzorie sau teoretică, iar imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CtEDO, hotărârea Airey vs. Irlanda din 09 octombrie 1979).

Partea recurentă a afirmat că, despre existența hotărârii primei instanțe a aflat când a primit de la executorul judecătoresc, încheierea din 28 februarie 2022, care i-a fost înmănată acestuia la data de 31 martie 2022. De hotărârea primei instanțe a luat cunoștință, prin intermediul instanței de fond, la data de 13 mai 2022. Astfel termenul de 30 de zile urma a fi calculat din data de la care a luat cunoștință de hotărârea instanței de fond și nicidecum din momentul când a luat cunoștință de încheierea executorului judecătoresc, care nu i-a expediat și hotărârea instanței de fond. Drept urmare, având în vedere imposibilitatea depunerii apelului în termen, întrucât nu a cunoscut despre examinarea cauzei, a solicitat repunerea în termenul

de apel. La materialele cauzei nu există nicio dovadă de citare legală, inclusiv citarea publică.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului, inclusiv avocatul Ion Căpățînă, la 12 august 2022, conform scrisorii (f.d.77) și a fost recepționată la 18 august 2022 și 24 august 2022, conform avizelor de recepție (f.d.79-80).

La 19 august 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.81), SA „Edilitate”, reprezentată de avocatul Ion Căpățînă, a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 28 iunie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 26 iulie 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii către participanții la proces la 01 iulie 2022, conform scrisorii (f.d.70). Din textul recursului rezultă că avocatul recurentului, Vitalie Rotaru, a recepționat, prin email, copia încheierii instanței de apel la data de 21 iulie 2022. Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de SRL „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Edilitate” împotriva SRL „Fasart Stil” cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la data de 28 ianuarie 2021 (f.d.32).

Hotărârea din 28 ianuarie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel de către SRL „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru, la data de 31 mai 2022, depunând în acest sens cererea de apel nemotivată (f.d.43-44).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 28 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu restituirea cererii de apel, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că, în temeiul art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 28 iunie 2022, a respins cererea depusă de SRL „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a restituit apelul declarat de SRL „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru, împotriva hotărârii din 28 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.64-69).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, Colegiul reiterează că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 28 ianuarie 2021 (f.d.32), însă cererea de apel a fost depusă de către SRL „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru, la data de 31 mai 2022 (f.d.43-44).

Având în vedere prevederile art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, Colegiul reține constatarea instanței de apel precum că nu este motivată omiterea termenului, în situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 28 ianuarie 2021.

Or, în conformitate cu art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Prin prisma criticilor recurentului precum că nu a cunoscut despre existența litigiului examinat, precum și de existența hotărârii primei instanțe, însă a aflat din încheierea executorului judecătoresc din 28 februarie 2022, care i-a fost înmănată la data de 31 martie 2022, iar de însăși de hotărârea primei instanțe a luat cunoștință în

luna mai 2022, Colegiul relevă că, aceste împrejurări nu justifică omiterea termenului de contestare cu apel a hotărârii primei instanțe.

În context, Colegiul reține că, recurentul SRL „Fasart Stil” a fost citat la sediul juridic deținut pe adresa din str. Negreșteni, nr.8, ap.14, mun.Chișinău, or, conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice din 07 noiembrie 2018, acesta este sediul juridic al SRL „Fasart Stil” (f.d.21).

Drept urmare, pârâtul a fost citat la sediul juridic, prin citația expedită împreună cu cererea de chemare în judecată (f.d.28), doar că, a fost restituită corespondența cu mențiunea „nereclamat” (f.d.29-31).

Aici Colegiul notează că, SRL „Fasart Stil”, atât în cererea de a lua cunoștință de materialele cauzei (f.d.42), în cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe (f.d.43), cât și în cererea de recurs depusă împotriva încheierii din 28 iunie 2022 a instanței de apel, a reflectat adresa din str. Negreșteni, nr.8, ap.14, mun.Chișinău, adresă la care a fost citat pârâtul de către prima instanță.

În atare circumstanțe, Colegiul reiterează că, prima instanță a întreprins măsurile prevăzute de legislația în vigoare, comunicând actele pârâtului la sediul acestuia, aspect, în esență, reținut de instanța de apel, ceea ce a și determinat instanța ierarhic inferioară de a conchide că, corespondența adresată pârâtului se considerată înmânată, chiar dacă nu a reclamat-o.

În temeiul art. 102 alin.(7) Cod de procedură civilă, citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal. Citațiile și înștiințările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate.

Raportând norma de drept procedural citată la circumstanțele speței, în situația în care pârâtul a fost citat la sediul juridic, Colegiul apreciază ca fiind justificat raționamentul instanței de apel precum că, SRL „Fasart Stil” neîntemeiat a pretins necunoașterea despre procesul civil intentat la acțiunea „SA „Edilitate”.

În context Colegiul reține ca fiind pertinente prevederile art. 183 alin. (3), (4), (5) Cod civil, conform cărora adresa poștală a persoanei juridice este cea de la sediu. Persoana juridică poate avea și alte adrese pentru corespondență. Toate documentele și scrisorile intrate la sediu se consideră recepționate de către persoana juridică. Persoana juridică este obligată să publice un aviz în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova” despre modificarea sediului sub sancțiunea plății de despăgubiri.

În atare circumstanțe, decad argumentele recurentului cu referire la necitarea publică a SRL „Fasart Stil”, în situația în care persoana juridică a fost citată la sediul juridic.

În această ordine de idei, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel privind neaplicabilitatea prevederilor art. 108 Cod de procedură civilă, citarea publică a pârâtului, în cazul persoanelor juridice, având în vedere că textul normei de drept arată despre domiciliu, element ce identifică locul de aflare a persoanei fizice, însă persoana juridică, prin sediu.

De asemenea, Colegiul reține că, administratorul SRL „Fasart Stil” a recepționat copia încheierii executorului judecătoresc din 28 februarie 2022 cu privire la intentarea procedurii de executare la data de 31 martie 2022, conform avizului de recepție (f.d.61 verso), de altfel, aspect care nu este negat de partea

recurentă, or, din textul încheierii executorului judecătoresc, se identifică precum că, intentarea procedurii de executare s-a realizat în baza documentului executoriu nr.2c-3383/20 din 28 ianuarie 2021 privind încasarea de la SRL „Fasart Stil” în beneficiul SA „Edilitate” a datoriei în mărime totală de 77633,29 de lei (f.d.46).

În context, Colegiul reține ipoteza instanței de apel precum că, SRL „Fasart Stil” cunoștea cert la data recepționării încheierii executorului judecătoresc despre intentarea procedurii de executare, 31 martie 2022 și, respectiv, urma să depună cererea de apel cu solicitarea de repunere în termenul de apel și nu din data când a luat cunoștință de materialele cauzei civile, inclusiv de hotărârea judecătorească, la cererea din 06 mai 2022 a administratorului SRL „Fasart Stil” (f.d.41-42).

La caz, Colegiul reiterează că, SRL „Fasart Stil”, prin intermediul avocatului, doar la data de 31 mai 2022 a înregistrat apelul nemotivat (f.d. 43).

Subsecvent, instanța de apel întemeiat a respins solicitarea de repunere în termenul de apel, având în vedere că, în ocurențele detaliate anterior, este evident că pârâtul a fost informat despre litigiul aflat pe rolul instanței la sediul său, precum și a avut posibilitatea de a beneficia de toate drepturile procedurale ce-i asigură dreptul la un proces echitabil, inclusiv de a-și prezenta obiecțiile, contraargumentele la poziția reclamantului, precum și dreptul de a contesta hotărârea primei instanțe în termenul legal.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

În final, Colegiul apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului, care a determinat restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, având în vedere depunerea acesteia în afara termenului legal, or, instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Alegațiile părții recurente inserate în recurs nu și-au găsit confirmare și nu pot fi reținute în casarea încheierii contestate, precum și în repunerea în termenul de apel, deoarece omiterea termenului de declarare a apelului este imputabilă SRL „Fasart Stil”, care nu și-a exercitat drepturile procedurale în interiorul termenului stabilit de legiuitor.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, promovat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art.13 CEDO, Colegiul relevă că, circumstanțele relatate denotă că, recurentul și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Fasart Stil”, reprezentată de avocatul Vitalie Rotaru.

Se menține încheierea din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Firma de Construcție a Drumurilor „Edilitate” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Fasart Stil” cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat